

Oskarshamns kommun
Niclas Lundström
010-356 10 18
niclas.lundstrom@oskarshamn.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: kn.cks.remiss@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar

Sammanfattande ställningstaganden

- Oskarshamns kommun ställer sig övergripande positiv till förslagen som har lyfts fram i både Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande SOU 2025:7 och i promemorian En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar från Klimat- och näringslivsdepartementet. Framför allt vill Oskarshamns kommun lyfta betydelsen av lokal acceptans vid nyetablering av kärntekniska anläggningar som tas upp i både utredningen och i promemorian.
- Oskarshamns kommun ifrågasätter behovet av två parallella prövningsprocesser för kärntekniska anläggningar, då detta riskerar att skapa oklarheter i kommunikationen med berörda parter.
- Oskarshamns kommun efterfrågar ett förtydligande kring om tillstyrkan krävs både för plan och ansökan gällande kärntekniska anläggningar, då promemorian är otydlig i denna fråga och det är oklart varför endast den ena processen i så fall skulle omfattas.
- Oskarshamns kommun betonar vikten av att få tillgång till relevant information i god tid för att kunna fatta ett välgrundat beslut om tillstyrkan, och anser att ett enbart formellt underrättande när ansökan lämnas in inte är tillräckligt.
- Oskarshamns kommun efterfrågar förtydliganden kring hur det föreslagna lagförslaget påverkar det kommunala planmonopolet, särskilt vad gäller oklara avgränsningar av områden kring kärntekniska anläggningar.
- Oskarshamns kommun betonar vikten av tydlig och garanterad ekonomisk kompensation för kommunernas roll i tillståndsprövningen av kärntekniska anläggningar i enlighet med finansieringsprincipen.
- Oskarshamns kommun efterfrågar en tydlig sammanställning av de två alternativa prövningsvägarna, då promemorian och hearingen inte klargör om ytterligare förändringar har gjorts jämfört med utredningens förslag.

Bakgrund

Regeringen önskar synpunkter från Oskarshamns kommun på promemorian En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar. Promemorian innehåller förslag som skiljer sig från förslagen i SOU 2025:7. Omarbetningen syftar till att förtydliga utredningens förslag när det gäller hur prövningen ska gå till och hur den ska förhålla sig till andra regelverk. Ambitionen är att göra prövningen mer flexibel, så att de aktörer som efterfrågar ett tidigare ställningstagande från regeringen har möjlighet att få det. Oskarshamns kommun yttrande bygger på promemorian och informationen som gavs i samband med hearingen som arrangerades av Klimat- och näringslivsdepartementet den 2 juni 2025.

Synpunkter

Oskarshamns kommun ställer sig i huvudsak positiv till de förändringsförslag som presenteras i promemorian. Liksom Kärnkraftsprövningsutredningen föreslår promemorian att kommunens tillstyrkan ska krävas i processen, vilket är av yttersta vikt för oss som kommun. Detta säkerställer att den lokala förankringen och möjligheten till påverkan vid en etablering av kärnteknisk verksamhet bibehålls.

Oskarshamns kommun har dock vissa synpunkter och frågeställningar kring delar av innehållet i promemorian, samt aspekter som vi anser behöver förtydligas.

Otydlighet kring två prövningsprocesser

Oskarshamns kommun ifrågasätter varför det ska finnas möjlighet till två alternativa vägar för prövning av en ansökan om kärnteknisk anläggning. Om det finns ett tydligt skäl till att behålla den befintliga prövningsprocessen, som har kommunicerats i promemorian eller vid hearingen den 2 juni, har kommunen inte uppfattat detta. Vi ser snarare en problematik i att ha två parallella prövningsprocesser, då det kan försvåra kommunikationen kring ansökningsförfarandet – exempelvis gentemot intressenter eller lokalbefolkning.

Kommunens tillstyrkan vid plan och/eller ansökan

I promemorian anges att kommunens tillstyrkan är en förutsättning för att en kärnteknisk anläggning ska kunna godkännas, eller för att en plan ska kunna antas eller ändras. Oskarshamns kommun upplever dock att förslaget är otydligt när det gäller om det krävs en eller två separata tillstyrkanden från kommunen. Om en kommun har tillstyrkt en plan för en kärnteknisk anläggning inom ett visst område – krävs det då även en separat tillstyrkan av själva ansökan för en anläggning inom det redan planlagda området? Om det endast är den ena av dessa – planen eller ansökan – som ska tillstyrkas, önskar vi ett förtydligande kring skälen till varför endast den ena processen omfattas av kommunens tillstyrkan.

Tid för att hantera ansökan

I förslaget till lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar (5 §) anges att Regeringskansliet ska underrätta bland annat den eller de kommuner som berörs av en ansökan. Oskarshamns kommun ställer sig positiv till detta, då vi i vårt yttrande över SOU

2025:7 betonade vikten av att en ansökan ska delges kommunen i stort sett samtidigt som den lämnas in till regeringen.

Samtidigt vill Oskarshamns kommun understryka vikten av att kommunen får tillgång till nödvändig information i god tid, för att kunna fatta ett välgrundat beslut om tillstyrkan av planen eller ansökan. Ett enbart formellt underrättande om att en ansökan inkommit är inte tillräckligt. Om kommunen inte ges tillräcklig tid att ta del av och bearbeta de ansökningshandlingar som ligger till grund för kommunens ställningstagande, ökar risken för att kommunen väljer att lägga in sitt veto mot ny kärnkraft. Oskarshamns kommun ser därför positivt på att det tidigare förslaget om en svarstid på minst tre veckor har tagits bort.

Påverkan på det kommunala planarbetet

Oskarshamns kommun bedömer att det finns flera frågor kopplade till förslaget i promemorian, särskilt i relation till det kommunala planmonopolet, den fysiska planeringen och plan- och bygglagen. Ett exempel är det som tas upp i 4 § i förslaget till lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar. I tredje punkten anges att:

”det område runt anläggningen, utanför det område dit allmänheten inte har tillträde, där mark- och vattenområden endast ska få tas i anspråk om det inte försvårar uppförande och drift av de kärntekniska anläggningarna.”

Oskarshamns kommun efterfrågar ett förtydligande kring vilket område som avses, samt vad som avgör dess avgränsning. Vi ser en risk för att påverkan på angränsande områden kan bli så omfattande att nya detaljplaner behöver upprättas även för dessa. Om så är fallet finns en påtaglig risk att tillståndsprocessen fördröjs avsevärt.

Ersättning i samband med utredningar

Oskarshamns kommun lyfte i sitt yttrande över SOU 2025:7 att det ekonomiska stödet till kommunernas förväntade roll i tillståndsprovningen av kärntekniska anläggningar måste tydliggöras och garanteras. Den lokala acceptansen är central och avgörande för etableringen av ny kärnkraft, vilket innebär att kommunerna behöver kompenseras ekonomiskt så att den verksamhet de är skyldiga att bedriva inte påverkas negativt.

I promemorian presenteras ett förslag som kan innebära kostnader för kommunerna. I avsnitt 1.1.3 anges att en plan för kärntekniska anläggningar ska föregås av en strategisk miljöbedömning, och att regeringen får besluta att en myndighet eller kommun ska genomföra delar av denna bedömning. Oskarshamns kommun förutsätter att om en kommun åläggs att genomföra delar av en strategisk miljöbedömning eller andra typer av utredningar, så kommer kommunen att kompenseras för de kostnader detta medför – i enlighet med finansieringsprincipen.

Otydlighet kring det samlade förslaget

I promemorian presenteras ett antal förändringar jämfört med Kärnkraftsprövningsutredningens förslag. Vid hearingen den 2 juni förtydligades vissa av dessa förändringar, bland annat att kravet på en remisstid om minst tre veckor för kommunerna hade strukits.

Oskarshamns kommun ställer sig frågande till om det finns ytterligare betydande förändringar från utredningens förslag som varken framgår av promemorian eller togs upp vid hearingen.

För att vi som remissinstans ska kunna göra en rättvis och välgrundad bedömning av det reviderade förslaget, efterfrågar vi en tydlig sammanställning av processen för de två alternativa prövningsvägarna. Vi föreslår att en processkarta, liknande figur 5.1 i SOU 2025:7, tas fram där båda alternativen visualiseras och där det framgår när olika instanser involveras i processen.

Oskarshamns kommun

Andreas Erlandsson
Kommunstyrelsens ordförande

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: ANDREAS ERLANDSSON
TID: 2025-06-11 10:19:12 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _07db85a75d22db1105415ee5e881b2724d

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-06-11 10:19:17 +02:00
Ref: 228064SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)